

Nielsen) omtalte, at der kunde komme saadanne nye Midler til Forbedring af Jorden, at det vilde være meget betænkeligt, om Paagjældende ikke kunde faa et Laan, men denne Bemærkning passer ikke. Det er allerede gjentagne Gange fremhævet i Landsthinget, at der selvfølgelig altid i saadanne Tilfælde med vedkommende Ministers Sanktion kan gives Tilladelse til Laans Optagelse, og altsaa kan den Art Betragtninger ikke indeholde nogen Indvending imod Lovforslagets Regel. — Jeg tror hermed i det Væsentlige at have omtalt de Hovedpunkter, som have været Gjenstand for Yttringer, navnlig forsaavidt de ikke allerede ere imødegaaede af flere ærede Talere.

Scavenius: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg vil tillade mig at gøre, idet jeg nemlig vil henvende det Spørgsmaal til den høitærede Justitsminister: Hvorfor den Grændse i § 22 er sat, at det kun er Landeieendomsbestidere, der have 1 Tønde Hartkorn eller derover, som for Fremtiden skulle have denne uvidede Testationsret. For Diebliffet er det jo enhver Eier af en Eiendom fra 1 til 12 Tønder Hartkorn, som har denne Ret, og ved denne Lov gives den ogsaa til alle de større Eiendomme over 12 Tønder Hartkorn; men det forekommer mig, at det ogsaa kunde være af stor Interesse for alle mindre Besiddere af Landeieendomme, selv saadanne, der ere under end 1 Tønde Hartkorn, at opnaa den samme Testationsfrihed. Jeg ser ikke ret nogen Grund til at sætte Grændsen ved Eiendomme paa 1 Tønde Hartkorn.

Alberti: Til den meget ærede Ministers Foredrag vil jeg gøre den Bemærkning, at det er meget muligt, at Kjøbssummerne for det Gods, jeg nævnte, ere ansatte til det Minimum, som jeg nævnte; men jeg har ikke talt om Minimum. Jeg har sagt, at Eiendomme paa Løvenborg Gods folgtes til 14 à 1,500 Rd. pr. Tønde Hartkorn, og dersom dette er Minimum, viser det, at den paagjældende Majoratsbesidder er saa human, som Ministeriet har troet at kunne indrømme ham at være.

Jeg tror, at deri ligger en yderligere Betræftelse paa den Billighed, hvormed Fæstegodset sælges paa Majoratsgodser. Den ærede Minister maa jo kjende Prisene paa Bøndergods, naar han skal stadfæste Salgsplaner derom, thi hvad har det ellers at betyde, naar der i § 20 appelleres til Ministeriets Planer som Undertagelser fra Lovens almindelige Regler? — Døvrigt tror jeg ikke, at den ærede Ministers Foredrag har godtgjort, at denne Lov vil bidrage til Selveiendoms Fremme. Vel siger han, at Loven skal være saaledes, som den foreligger, for at indeholde en Spore baade for Kjøbere og Sælgerer; men jeg skulde tro, at Loven af 1854 har indeholdt en endnu bedre Spore; i alt Fald har den ansporet til billigere Salg end den, der vil komme ud heraf. Jeg gjentager, at det, hvorpaa enhver fornøftig Selveiendomsbestræbelse skal gaa ud, er at sikre Fæstebondstanden dens Steder paa billige Vilkaar, men jeg har slet ikke ventet noget Skridt fra den ærede Minister i den Henseende, thi jeg erindrer fuldkommen grant, at han var en af dem, der i forrige Sessjon i Landsthinget beredede Fæsteloven en saa sørgelig Stæbne, som vi aldrig havde ventet, at den skulde have faaet, og som den maasse aldrig havde faaet, hvis ikke den ærede Minister havde været en af dens mest afgjorte Modstandere. Jeg har villet udtale dette her, fordi jeg tror, det er paa sin Plads at erindre dette, naar vi gaa ind paa at tale om Loven som en Selveiendomslov, fremlagt af den ærede Minister.

J. A. Hansen: Idet jeg forøvrigt skal opsætte, hvad jeg maatte have at bemærke ligeoverfor den ærede Justitsminister angaaende § 20, indtil Sagens 2den Behandling, er der kun et eneste Punkt, jeg for Diebliffet vil tillade mig at udtale mig om, fordi jeg efter den Forklaring, som den ærede Minister har givet, er kommen til at se, at vi gjøre et langt større Fremmskridt, end jeg fra første Færd havde troet. Den ærede Minister vedkjendte sig, at naar en Fæstegaard under de Forhold, som her omtales i § 20, sælges til Eiendom, saaledes at Fæstetvangen bortfalder om 20 Aar, skal Sælgeren ind-